

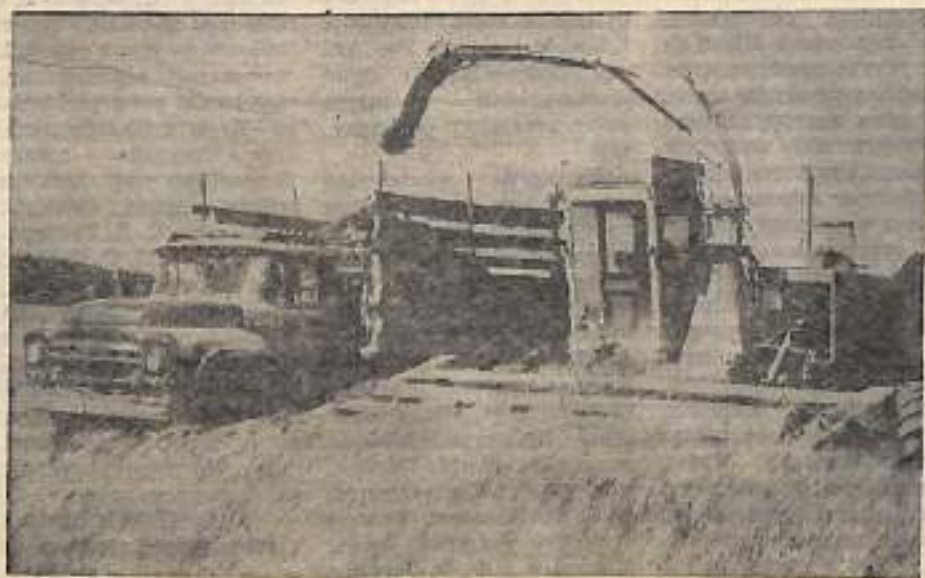
От ыйын 20 күнүттэн атырдыах ыйын 20 күнүгэр диэри биллэриллибит ударнай ыйга оройуон үрдүнэн 16110 тонна оту, 10000 тонна сиилэһи, 5000 тонна эбии аһылыгы бэлэмниир сорук турар.

Сыаната
3 харчы.

Своднэтан көстөрүнэн, хотуһаа маассабай тахсыы сараланин. Кэбиһилиһигэр 38 бырыһыана престэниэ. «Мугудай» совхоз отун 65,5 бырыһыанын прес-тэбит эбит буоллаҕына, Эриэик Эристин аатынан совхозка биэр да тонна от престэниэ илин. Эбин аһылым бөлөмөр «Чурапчы», «Мындаҕаайы» совхозтар ас-се да туруна иликтэр. Субуруускай аатынан, «Мугудай» совхозтарга обществен-ность хотуһаа тахсыта өссө да сита илин. Бу күннээҕи туругунан оройуон хо-лбоһун 12,2 бырыһыана охсудунна.

Венертаж

Куоталааны түмүгүнө ударный ый түмүгүнөн оройуоннаабы оперативный штабынан бифаарыллар.
(Куоталааны усулуобуйага оройуоннаабы оперативный штаб мунууарынан бигэргэтиллини.)

Ити курдук, култура
үлөнттөргө байланын ха-
рылары күүнүн, ыры-
ларынан - тойуктарынан,
дону түмөр көпсөөннөри-
нүн үлөнттөри күүстөх
үлөң көбүлүүдөр.

А. АММОСОВА,
оперативный штаб чл.

А. АММОСОВА
ративный штаб ч.
лине

ИНТЕРИ

УОННА

ГОРЬКО

КҮҮҢҮРДЭР, ТУПСАРАР ИЭСТЭЭХТЭР

Саха сирин милицията тэриллэбитэ 70 сыла туолуутугар

1918 сыллаахха от ыйы 1 күнүгэр Якутскайга А. С. Рыдзинский кыһыл этэргэтэ Советскай билимнэ олохтообута. От ыйы 10 күнүгэр Совет наркомма куораттаагы милицияны төрүөт туһунан өйүүрүөхү дьүүллэспитэ уонна манньк уураабы ылыммыта: «Г. Глазунов, Паржов уонна Сидерский милиция управлениетын коллегиятыгар чилиэннэн бигэргэтиллэр уонна кинилэргэ бэрт түргэниик милицияны төрүөтэргэ соруудахтанар». Онон от ыйы 10 күнү Саха сиригэр Советскай милиция үөскээбит күнүнэн аадыллар.

Магыййгы милиция личней састаабы Якутскай куоракка 35 кинигтээн ити үөһэ ахтыллыбыт дьону-нан тэрэллэбитэ, Архив докумуоннарыттан көстөрү-Нэн, магыйгы милиционердарынан И. Е. Шкунов, П. А. Молчанов, В. М. Чижик, Е. Минин, Г. Толма-чек, Д. Ишениников уо. д. а. буолбуттара Милиция начальнигынан куораттаары Совет чилиэнэ, Саха иригэр революционной охсууу активнай кыттыы, лаада, уруккута сыылнаада кэлбит полк Stanislas Иеоронимович Сандерскай буолбута, Милицияга ба-Иадэрин баа өтгүлөрүнэн Кыһыл Армия этэрэтин уонна олохтоох кыһыл дружина командирдарын мектэналэринэн бастың красноармеецтар киирибитэ, рэ. Ол бастагы милиционердар ортолоругар Чурап-чы Бахсытын кинигэ Е. И. Окоёмов эмиз баара.

Милиционер-курдук, 1918 с. атырдах ыйыгтар контрреволюционной эрө туруу бусулбута. Ол түмүгөр сорох милиционердар, озор истэригэр С. И. Сви́дский хаайыллыбыттара. Атын милиционердар са-барга күһэллбиттэра. Кинилэр кэлиин Колчак бы-даанын суулларыыга, контрреволюционной эрө ту-руулары саба баттааһынна. Пепеляев авантюратын үлүтүтүүтэ активнайдык кытыбыттара. Барыта 70, ча милиционер Саха сиригэр Советской былаас иһин охотулуса байылаан олохторун толук уурбуттара.

Гражданский сэрин уотугар бусуг хаппыт Саха сирия милицията Советская былаас сылларыгар Коммунистическая партия салалтатынан бөүргөөн исниэ. Ада дойдуга сэринтэ сафаламмытыгар сүүхү, нэи миллиционер доброволеһынан сэринге барарта саппабыһыанна бнэрбиттэрэ. Кинилэртөн калыи Са. ха АССР Ис дьыалатын министрствотын холоуо, бунай розьска отделеын урукку начальнига майор В. В. Павлов Советская Союз Геройун урдук аатын

малыта. Чурагчы оройуонуттан 1941—1942 сс. сарыгэ милиция үлэһитэрэ Илья Иванович Марков, Семен Степанович Макаров, Николай Дмитриевич Сивцев, Ксенофонт Титович Велолубский уо. д. а. барбыттара. Кинилэртэн К. Т. Велолубский 1944 сыл Илгисин Пруссияда хорсуннар ыгууларынэн ол, бүтүн туһунан биллэрин кэлбита. Хорсун сарыниһут орденынан нагараадаламмыта. Кини сарыгэ бара-рыгар бэйэтин үлэтин көргөнэ Матрена Дмитриевна Захаровада туттаран барбыта. М. Д. Захарова ол үлэтигэр уһун көмүргэ үлэлээн баран, билгини пенсияда олорор.

Сэрэн цэвнээсээ хэмтэ ис дьалаа органнаа об-
ществнай бэрээдэг бөөрөгтүүтэ улахан үлэни
ытталлар. Милиция үлэнигтэрин идэлэринэй тэ-
һамгара, политической билинэлэрэ үрдүүр. Билигин
партийнай органнар мэктислээһингээринэй ыччат
баатын представителлэрэ ис дьалаа органнарыгар
үлэниг нээллэр.

[illegible]

Бууруй оюруу — бу социальный нэдэм. Ону утары милиция органиара уонна киниг общественности-ыкка симбээстээхтин охсустартарына эрэ үлэ түмүктээх буолуохтаах. Рабсовет исполкомун ис дьыалада отделын үлэһиттэрэ Бүтүн Сохоттаары XIX партийнай конференция уураахтарын олоххо киллэрэн, общественнай бэрээдэк уонна социалистическай сокуоннаа бөбүрүүрүн туһугар байлаларын күүстэрин, биллиилэрин толору биэрэр, идэлэринэн маастарыс, тыбаларын үрдэтэн иһэр нээстээхтэр.

В. АРЖАКОВ.

не дымала отделеын начальнига.

Милиция старшай сер-
жана Н. П. Сергеев ис-
дымала орубуоннаады от-
дельгар үлэлэбэти бы-
һыл онус сыла. Николай
Петрович ити кэмнэ үтүө
суобастаах үлэтинэн хара,
билимэр отделение ко-
мандирыгар тийиэ үүннэ.
Кинэ салайар отделениета
бинр үчүгэй үлэлэбинэн
аадыллар. Общественай
бэрэздэги харыстааһынга
барыһиһах үлэтин иһин
Советскай милиция 70
сыла туолуутунан «Ми-

лиции туйгуна» энагынан, Саха АССР Ис дьыала министерствотын Вочуутунай Грамотатынан на-бараадаламмыта.

Старший сержант общественной удалерга ахтайнайдых кыттар, коллективын спортнай тизин үгүстүк нөмүс-күрү. Ол курдук, аасыгы сыйлаахха Лена илин эгөр-инкээни оройуоннар по-дымалаага отделарын үлэиттерин күрэхтэни-заригар кенүл тустууга уонна сэмбүлэ иккис микстэлэри ылаттаабыта. Илин коллективин ба-лыксыттар уонна булчу-тар обществоларын алын сүһүөх тэриигитин пре-седателин өбөөһүнэни эмнэ ситиһинилээхтик то-доор.

Көнийн саялаг суут-
сигдистийн органнын
үлэнтгэр шөфтөөх Эр-
лик Эрстийн аатын
совхозтарга сүүл аны-
лын бэлмнээнийг, ку-
руу тутуугар улахан
комун оморолор, Онуо-
ха биэр төхүү үлэнтгэн
Н. П. Сергеев буолар.

Снимок: Н. П. Сергеев.

П. Оконешников фотота.

чаастар хараллан сымтал-
лар. Ол ыргэри олор ха-
раллыларга мэлтох, эл-
бох техинна аһаас кал-
лаан аһыгар көрүүтэ ха-
райымга суох турар. Ол
түмүгэр ардыгар саппас
чаас сүтүүтэ, техникатан
чааһым устуу таһаарыл-
лар. Онон Агропромсиаб
салалтата ОАПХ сове-
тов Н. И. 700 солк. то-
лөөтүлэр.
«Чуранчы» совхоз са-
лалтата 100 миэстэлээх
хотону тутууга 32 тыһ.
244 солк. суумалаах при-
пискэни таһаарбыта көс-
түбүтэ. Ол иһин совхоз
3224 солк. ыстыраантам-
мыта. Ол сууманы буруй-
даахтар совхоз урукку

нов Н. И. 700 солк. тө-
лөөгүлэр.

«Чурапчы» совхоз са.
талтата 100 мнэстэлэх
хотону тутууга 32 тнх
244 солн, суумалах при.
пискин тахаарбыта кес-
түбүтэ. Ол нинн совхоз
3224 солж, ыстырааптам-
мыга. Ол сууманы буури-
даахтар совхоз урунку

**ЗЫННЫ - МАЙГЫ
УОСКУПНАТ**

Кэвиники бизе сылта би-
ниги оройуонмут суолла-
рыгар суол транспорт бы-
һылааннарыгар барыта 7
кими өлбө, 40-тан тахса
кими эчэйдэ. Итинник бы-
һы, майгы кими баҕарар
дыксыһынарар. Быһылаан-
нар бириччинэлэринэн
суол уонна автотранспорт
мөлтөх туруктара, води-
теллэр уонна сагыы дьон
дыксыһилиннэлэрэ суоҕа,
тэриэтэлэр байэлэрин ав-
тотранспордарын туругар
аахайсыһтыкта суох сы-
һыһыһына, водителлэр ор-
толорутар нитэр-өйдөтөр
үлэ ситэтэ суоҕа: суол бы-
рабылаларын үөрэтин кө-
дүүһү намыһага буоллу-
лар. Көстөрүн нурдук бу
проблема ыһараҕас ведом-
ственный эрэ иннэн му-
нурдаммат.

Билырынын сый баста-
кы аварыгар суол-
транспорт 8 быһылаана
таһаарыллыбыт эбит буол-
дуруна, быһыл ити көмгө
8 быһылаан бэллэтэниэ.
Олорго өлүү таһаарыл-
лыбата эрээр, 6 киһи эм-
сэбэлэтэ. Төһө даҕаны
суолга быһылаан ахсаан
өтүүн айыһаабытын, ки-
һи өлүүтө суоҕун иһин,
быһыһ-майгы киһини уос-
куон табыллыбат. Биһи-
ти суолга авария, дэн-
сөл буһатын суох буолуу-
тун иһин охсуһохтаах-
пыт.

Суол-транспорт багыт-
лааннарын ырытан көрүү
тугу көрдөрөрүй? Туох-
ханын иннинэ, водител-
лэр намыһа квалифика-
циялаахтара, туһааннаа-
хайаайсыгынаннай сала-
бааччылар техникада кө-
түмөх сыһыаннаахтара
көстөр. Олунньуга «Чу-
рапчы» совхоз водитела
ГАЗ-53 автомашинатынан
утары иһэр КаМАЗ-5320
автомашинада кэтиллиби-
тэ. Ити Чурапчы—Уһуи
Күөл суолугар этэ. Мака-
ров Д. уонна иһин каби-
натыгар олорсон испит үс
күнн өлөр-өлүүтүн кыл-
мүчтү төлө туттарбыт-
та. Ити үс кинини каби-
нада олордуу быраабыла-
ны куруубай кэһинин
буолар. Оттон Сылан от-
делениетын управляюща-
а уонна механика техни-
ческэй өртүнэн мөлөх ту-
ругтаах автомашинаны
айаанга көтүллээбиттэре.
Макаров массыыната хайа-
да туормана суоҕа.

Көтөх транспордаахтар
сыл ахсын элбээн иһэллэр.
Билигин даҕаны үгүстөр
госэнага суох транспорту
эбнитин бэйэлэрэ ыытар
бырааба суох айанныыт-
лар. Ол да иһин оннук
дзон авария бичичиннэти,
нэн буолуулар ааһыа-
суох. Холобур, былырын
суол.транспору 11 били-
ланыгар буруйдаахтары.

нан катэх транспордаахтар буолбуттара. Онтон быйыл 6 миҥа катэх транспордаахтар 4 быһылааны таһаардылар. Ол түмүгэр 4 киһи 4 быһылааны таһаарды, баһырда. Ордук мотоцикллаахтар кэһиэни оҕороллор. Авариялар 80 бы, рыһааннарын мотоцикл түгнэстэнтэ ылар. Ону таһа быһылаан баһыйар үк, сүтэр бырааба суох дьон, норуотан оҕоһуллар.

Өсөө 1971 с. республикада мотоциклга шлема суох айланнааһын бобуулан турар. Ол үгүстүк изиллэр. Онон даҕаны тебе сыгыныах айланаччылар эмсөлэтэһиннэрэ адыһаа суох.

Билигин — үерэжээччи,
лэр сыншаланнара. Үүс
оёолор илгэн биригмэл,
рин нэллэгэ барыг
атаараллар. уулусса
ытталлар. Кинилэргэ суол
быраабылаларын өйдөтө,
сайата сымдыллыахтаах,
малды сэрэтиллиэхтээх.
Велосипедка олоороччу,
лар да нэме суохтар. Дьы-
нигнел велосипед 14 саас,
тарын туолбуттарга эрэ-
конүүлэннэр. Оттон мо-
туордаахха 16 саастарын
туолбуттар олоруохтаах-
тар. Велосипед атылалаар,
торонпүүтэр оёолоругар
сырыы-айан быраабылала-
рын өйдөтөн, быһааран
биэриэхтээхтэр, уулусса
сымдылыларын хонту,
оволдуохтаахтар.

В. САВВИНОВ,
госавтоинспектор.

ПРОКУРАТУРА ИЙТИННЭРЭР

Сыл бастаның аңарыгар оройуон прокуратурата уонсай надзордааһынга уонна сүлүстүһүгэ кэннэ үдэлэри ыытта.

Оройуон киинэсэр ком-
мунальнай дьыаларга оло-
руу иһиэ кваттирнай то-
доруу төлөөһүн туругар
бэрэбиэрэз ытыллыһа.
Онуоха 2-3 ыйга тиийэ
кваттиралары төлөөсөтөх
сорох мааллары кытта
дьыз-уот, коммунальнай
хаһаайыстыба производ-
ственнай управлениетел-
көһүө нэһэтиһиэ ыты-
лыһа.

Эрлийн Эрстийн аа-
тынан уонна Карл Марк-
сатынан совхозтарга Хол-
тодо, Хадаар, Хайахсы,
Урэх Куэро фермалары-
гар республикатаады Го-
сагпропом специалистара
уонна народнай контурусу-
оройуоннаады комитета
кыттыкылаах сана төрүү-
бэлэмнэгэр, сүүһү кыты-
гыш төрийингэ бэрэбиэр-
кэ кыттыкылаабыта, Вера-
бизиркэ мумүгө Эрлийн
Эрстийн аа-тынан совхоз
партикомун уонна дирек-
циятын холбоһуктаах му-
ннааар керүдлүбүтэ
ОАПХ салаатыгар ту-
руорудлүбүтэ.

Агропромснаб иени
лааттарыгар улахан суу
малаах тыа хайаайысты
батын техниката, саппаа

тыттан ысмылааты ол
буордааныгыга, сарайда
ры тутууга убулаанын
туруорсар да, ол аналда
илин, Барабарка түмүгү
нөн ОАПХ салалтатыгар
прокуратура представле
ние илаларынга арозри
ОАПХ председателе
Аммосов Н. Н. ол сунуу
нөн туох да дьаалы ыл
банса озорор.

Сыл бастаны аңгырыг, прокуратура суука барыта 363 700 солк. суумалаах почоско 15 трандансмай ардабил дьала тын онорон килларда. Олорон суутунан 9 дьала керүлүн 39 эппэт изэччилэртөн 12 тын 449 солк. почот төлөтүлүнө. Ол эһиттэн сүһүтүнэ суох өлүүтүтэр 5 дьалага соххостар туһаларыгар 3180 солк. эртеленко. Одьулуутунаады СКТУ гараһа умийан го сударствога 23 тын, 321 солк. почот тахсыбытыннэн суут бурыйдаахтар. Каженом П. П. уонна Бельде А. Н. хас биридийлэртэн 2-лин тын солк. төлөтөрдө. Кытаа нах осуолатын тутулу турар котельнай умийан государствога 16 тын 379 солк. почот онорһуллубута. Онуоха бурыйдаахтар прораб Дьячновский А. Н. 1000 солк. кылаабынай ижженер По

директора Михайлов Н. Г., прорабы Макаров В. Е., уошн Вешарин Н. В. тэдсэтүдэр.

Өгүүмнээх нүлүгээн-
нээһин иһин суут хас да
дьыдаланы көрдө.

Ол ийнгэр сохуондэй
састарын снтэ илик Ни-
кифоров А. уонна Ного-
вцын Н. РСФСР ХН 206
ыст. 2 чааһыан Сылан
осуолатын оҕото Иван
Сережаны туох да бпри-
чинэстэ суох, агардас
күлүгээнниир өтөн са-
нааттан кырбаан, оҕо
олууттүгэр тизрибиттэри
иһин.

Ыйчаттар Смирнов
В. уюна Дачия Н. Му-
гудай бейүөлзат
«НаиАЗ» автомашина во-
дителә Пасмур И. Н.
хаарга батылдан кабина-
тыгар олоодоуна куус-
еттүнөн кабинатыгар кия-
рэн, куттан арыгы ис-
питтерин, обитан кыр-
баабыттарын илин.

Сысолятин А. урукму
этүгүр күлүгүнүнүн
сууттанан барап кон-
суолга турбатага. Кини
мөңүнүн күлүгүнүнүн
ини киин 3 смга ха-
йыга уурулуна.

Чакыр кулуубутар сов-
хоз раб-чидара Пирож-
ков К. уовна Никон-
ов В. түнүгү алдытан, тен-
несуолун үтү сынып
сууг ыскаамытатар
олордулар.

Культурная олож

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «сп».